

Νῦν δὲ παρατίθημι καὶ τὴν μετάφρασιν περικοπῆς ἀντικείμενον ἐχούσης τὴν ἐμφάνειαν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐκ τινος μακρᾶς αὐτοῦ ὥδης ἐν ἣ ἐξιστορεῖ τὰ διάφορα γεγονότα, ἅτινα ἐξετυλίχθησαν ἐν Αἰγύπτῳ κατὰ τὰς διαφόρους ἐποχὰς ἀπὸ τῶν ἀρχαιωτάτων μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων. Ἐχει δὲ αὐτὴ ὡς ἐξῆς :

Ἰησοῦς ἐγεννήθη καὶ ἅμα αὐτῷ
Συντετέχθη τὸ πρῶτον, καὶ τούτῳ ὁμοῦ
Τὸ μεγάλθυμον ὄντως, γενναῖον τε πᾶν,
Τὸ τῆς γνώσεως φῶς δωρεῶν τε πληθῆς.
Κατνυγᾶσθη δὲ κόσμος καὶ πέρατα γῆς
Τοῦ τεχθέντος παιδὸς τῷ ἐκλάμπρῳ φωτί.
Καὶ ὀρθοῖσαν ἐξῆλθε τὸ θαῦμα Χριστοῦ,
Ὡς Ἡοῦς ἐκπορεύεται αἴγλη ἐν γῆ,
Τὴν τε γῆν τοὺς τε κόσμους αὐγῆς ἐμπιπλῶν,
Καὶ ἡ κτίσις μαρμαίρει ἀπλέτῳ φωτί.
Οὐδαμῶς ἀπειλή, οὐδὲ κράτος οὐδέν,
Οὐδ' ἐκδίκησις ὅλως οὐδέ τις αἰχμηί,
Οὐδὲ βρομὸς μαχῶν, οὐδ' αἱμάτων χοί.

Βασιλεὺς ἐνδιαίτημα ἔσχε τὴν γῆν,
Ἔως οὐ ἐκορέσθη καὶ τότε αὐτῷ,
Ὡς αὐτὴ ἀνεπλήρωσε γῆν οὐρανός.
Καὶ ὑπῆκουσαν τούτῳ καθάπερ Θεῷ
Τῶν γερόντων τινὲς ἀσθενεῖς ταπεινοί,
Ὡν τοὺς νόμους ἠσπάσαντο δῆμοι πολλοί,
Βασιλεῖς τε καὶ νόες καὶ ἄνδρες σοφοί.
Καὶ ἐν τόπῳ παντὶ οὗτοι ἔστυσαν γῆς,
Καὶ εἰς πᾶσαν κατέπλευσαν πόντου ἀκτῆν.
Εἰσελθόντας δ' εἰς Θήβας προφρόνως αὐτοῦς
Ἐπεδέξαντο ἄνδρες ἐν Θήβαις σοφοί,
Οἱ τὰ τούτων μυστήρια θέμενοι νῶ
Παρεδέξαντο· ῥάδιον γὰρ τοὺς σοφοὺς
Γευσάμενους νοεῖν τὸ ὀρθὸν κάλλιθές.
Καὶ εὐθέως κατέστη μονὴ ὁ ναός,
Καὶ ἰδοὺ ἡ μονὴ εὐφροσύνη καὶ φῶς.
Καὶ αἱ Θῆβαι λοιπὸν καὶ ἡ Μέμφις ὁμοῦ,
Καὶ ὁ Νεῖλος αὐτός, καὶ ἡ τούτου κοιλάς,
Κράτος πάντα κατέστη Χριστῷ Ἰησοῦ.
Καὶ γὰρ πᾶσα ἡ γῆ, καὶ ὁ ἅπας αἰθῆρ
Τοῦ Κυρίου τυγχάνουσι κτῆμα ἅει.
Οἱ προφῆται δ' εἰσὶ τάλυθοῦς βασιλεῖς,
Οἷς ἀγάπην καὶ πίστιν ὁμνῶσι λαοί.
Τὰς θρησκείας δὲ μόνον ἀνοῦνται βροτοί
Κακοδαίμονες ὄντες καὶ ἄγαν οἰκτροί.
Οὐ γὰρ νεύσει οὐδέποθ' ὁ Μέγας Θεὸς
Ἐκλιπεῖν τὴν πρὸς πίστιν ἀνθρώπων ροπήν,
Ἔως ἐστί πατέρων υἱῶν τ' ἀμοιβή.

Ἐντὶ παντός ἄλλου σχολίου σημειωτέον, ὅτι ὁ τοὺς ἀνωτέρω στίχους ποιήσας τυγχάνει μωαμεθανός καὶ δὴ φανατικός τουλάχιστον ὑπὸ ἐθνικῆν ἐποψίν, ἕνα κατανοηθῆ, ὁπόσον ἐπέδρασεν ἡ εὐρωπαϊκὴ παιδεία ἐπὶ τοῦ ποιητικοῦ αὐτοῦ πνεύματος.

Εἰ καὶ προλαβόντως εἶπον, ὅτι ἐκ πάντων τῶν συγχρόνων ποιητῶν θέλω ἀρκεσθῆ εἰς τὴν μνεῖαν μόνον τῶν δύο εἰρημένων, ἐν τούτοις ἀσύγγνωστος παράλειψις θὰ ἦτο, ἐὰν παρερχόμην ἐν πλήρει σιγῇ τὸ μέγα γεγονός, τὸ συντελεσθὲν κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος 1904 ἐν τῷ κόσμῳ τῆς Ἀραβικῆς ποιήσεως, ὅπερ εἶναι ἡ ἐκδοσις ὑπὸ τοῦ μεγάλου Ἀραβῶν φιλολό-

γο «Σουλεϊμάν Ἀλβουστάνη» τῆς ὑπ' αὐτοῦ ἐκπονηθείσης μεταφράσεως τῆς τοῦ Ὀμήρου Ἰλιάδος εἰς ἑμμετρον λόγον, δι' ἧς ἐπληρώθη, εἰ καὶ κατὰ μετάφρασιν, τὸ μέγα ὑπολειπόμενον κενὸν ἐν τῇ Ἀραβικῇ ποιήσει, ὅπερ ἦν ἡ μέχρι τούδε παντελῆς ἔλλειψις ἐξ αὐτῆς τοῦ ἐπικού κλάδου, τοῦ ἄλλως λίαν σπουδαίου, καθὰ πηγῆς καὶ ἀφετηρίας τυγχάνοντος τῶν λοιπῶν. Ἐπειδὴ δὲ περὶ τῆς ἐν λόγῳ λίαν πολυτίμου μεταφράσεως ἀπαιτεῖται ὄλως ἰδιαιτέρα μελέτη, διὰ τοῦτο ἀρκοῦμαι νῦν νὰ εἶπω περὶ αὐτῆς, ὅτι εἶναι ὁ μέγιστος καὶ τιμαλφέστατος ἀδάμας, δι' οὗ συνεπληρώθη ὁ διάκοσμος τοῦ στέμματος τῆς Ἀραβικῆς ποιήσεως.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐν συντόμῳ περὶ τῆς Ἀραβικῆς ποιήσεως· περὶ δὲ ποιήσεως ἐν γένει τί πρῶτον, τί ὕστερον ἐγκωμιάζων τις νὰ εἴπη; ὅ,τι καὶ ἂν ἐπαινέση τις ἦτιον τῆς ἀληθείας ἔρει. Εἶναι συνελόντ' εἰπεῖν ἀβυσσος ἰδεῶν, καθαρὰ καὶ διαυγῆς, ἐν τῷ βάθει τῆς; ὅποιος διορᾷ τίς τὴν θεῖαν δύναμιν ἢ εἶναι μᾶλλον κλίμαξ ἐνοιῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀφικνουμένη, τῆς κορυφῆς τῆς ὅποιος ἀπτεται ἡ χεῖρ τοῦ δημιουργοῦ. Εἰ δὲ τις λεπτῶν κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἦτιον αἰσθημάτων εὐμορφῶν, τοσοῦτον θαυμασμὸν ἐπιέγεται νὰ ἀπονεύμῃ πρὸς τὸ ἀρρητον αὐτῆς κάλλος καὶ τὸ ἐξαιρετον χάρισμα τῶν ἀξίων αὐτῆς μυσταγωγῶν, ὅποιον ἄρα ἀγάπην, λατρείαν καὶ ἀφοσίωσιν, τὸ γόνυ ἐκάστοτε κλίνων εὐλαβῶς ὀφείλει νὰ προσφέρῃ εἰς τὸν Πατοδύναμον καὶ Πάνσορον ποιητὴν τοῦ παντός;

ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Ἐσίγησεν ὁ θόρυβος ἀσμάτων ἀνοσίωρ,
Ὁ σάλος ὁ ἀνιάρος χορῶν ἐλευθερίωρ·
Κατέπανσαν οἱ γέλωτες τῶν μετμηφιεσμένων,
Ὀργάνων ἤχοι ὄχληροί, κραυγαὶ τῶν μαινομένων

Ἐκόπασεν ἡ ἐξάψις ἀγρίας τρικυμίας,
Ἐδοικῆς παραγορᾶς βεβήλου εὐωχίας·
Ἐκ τοῦ βορβόρου τῶν παθῶν ἀρίσταται τὸ σῶμα,
Καὶ ἀνατείνει ἡ ψυχὴ παρήγορον τὸ ὄμμα.

Ἐκ τῶν βλεφάρων ἔπεσε τὸ στῶμα τῆς ἰλῆος·
Ὁ καταρράκτης αἶρεται τῆς παρυλῆς ἀχλὺς·
Τὸν ροῦν ἡμῶν τὸν φωτεινὸν οὐδὲν ἐπισκοτίζει
Καὶ διαυγῆς ὁ ὀφθαλμὸς πρὸς ὕψος ἀτερίζει.

Τοῦ Παραδείσου ἐξωσθεῖς τὸν Ὀφειρ αἰτιᾶται,
Γυμνὸς καὶ πένης ὁ Ἀδάμ, κ' ἐν θλίψει πικραταί·
Τὴν ἁμαρτίαν κατιδὼν Θεὸν ἐπικαλεῖται,
Προσβλέπει τὸν Παράδεισον καὶ εἰσοδορ αἰτεῖται...

Καιρός ηστείας, προσευχής ! Καιρός της έγκρατίας !
 Τόν ρούν μας άς υψώσωμεν με συντριβήν καρδιάς,
 Πρός Ένα, Παρτοδύναμον, Ουράνιον Πατέρα !
 Προς την του Θείου Αυτρωτοῦ προσπέσωμεν
 [Μ η τ έ ρ α !

΄Ασκήσωμεν τῶν ἀρετῶν τήν πρώτην σωφροσύνην,
 Ἀγρείαν καί πραότητα καί τήν δικαιοσύνην !
 Ἐκ τῆς ψυχῆς ἀφέλωμεν τήν πᾶσαν πορνείαν
 Καί καθαροί αἰτήσωμεν ἐξ ὑψους σωτηρίαν !

Τό τοῦ Παιρός μας ὄνομα ἄς επικαλεσθῶμεν
 Τῆς ἀμαρτίας ρικηταί καιρός ν' ἀναφανῶμεν !
 Μὲ τόλμην ἄς συντριψῶμεν τήν πτέρναν τοῦ θηρίου,
 Τήν κεφαλήν τοῦ δράκοντος, τοῦ κήτους τοῦ ἀγρίου.

Εἰς τὸν ἀγῶνα τὸν καλὸν προσέλωμεν γεν-
 [ραῖοι !

Στέφανοι δάφνης εὐθαλοῦς μᾶς ἀγαμέρονν νέοι...
 Εἰς τὰ τῆς Νίκης ἱερά καί εὐαγῆ τεμένη,
 Τοὺς ρικητάς θά στέψωσι λευχίμονες Παρθένοι !...

Πέραν ἐκεῖ τίς ζεῖδωρος προῆ κατενοδοῦται ;
 Τίς χώρα Παραδείσιος ἐνώπιον ἀπλοῦται ;...
 Εἶν' ἢ προῆ τοῦ ἔαρος, ἢ τῶν ὀνείρων χώρα !
 Εἶνε τοῦ Εὐ ἀ γ γ ε λ ι σ μ ο ῦ ἔγγυς ἢ Θεία ὦρα !

Ἔτοιμοι πάντες ἔστωσαν ! Πιστοί, καθαρισθῶμεν !
 Τήν Ἑβδομάδα τῶν Παθῶν μὲ θάρρος ἄς
 [δεχθῶμεν.

Τήν Εὐλογίαν τ' οὐρανοῦ, ἄς ἔχωμεν ἀσπίδα,
 Καί τήν τῆς Ἀραστάσεως ἀθάνατον Ἑλπίδα !

Ἐν Θεσσαλονίκη.

ΚΩΝΣΤ. Ι. ΣΤΑΜΑΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΑ ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑΤΑ

ΤΑ ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΠΡΟ ὀλίγου χρόνου ἐξέδωκεν ἡ ἔταιρεία « Ὁ Ἑλ-
 ληνισμός » τὰ « Μακεδονικὰ Τραγοῦδια » τοῦ
 ἔθνικοῦ μας ποιητοῦ Γεωργίου Στρατήγη. Ἐν τῷ
 προλόγῳ ὁ δαφνηστεφῆς ποιητῆς ἐκθέτει δι' ὀλίγων
 τήν ἱστορίαν καί τὸν σκοπὸν αὐτῶν.

« Ἐκαστον βιβλίον », λέγει « ὅπως κάθε πράγμα
 εἰς τὸν κόσμον τοῦτον, ἔχει τήν ἱστορίαν του. Καί τὰ
 « Μακεδονικὰ τραγοῦδια » ἔχουν τήν ἰδικήν των. Εἶν'
 ἐμπνευσμένα ὅλα, ἐκτὸς ὀλίγων, ἀπὸ τήν φιλοπάτριδα
 δράσιν τοῦ ἔθνικοῦ Ἀποστόλου κυρίου Νεοκλέους
 Καζάτση, εἰς τὸν ὁποῖον τὰ ἀφιερῶ. Ἡ σύλληψις των

ἐγένετο κατὰ τὸ πρὸς τιμὴν του δεθὲν γεῦμα ἐν τῷ
 Ἀκταίῳ τὴν 15 Ἰανουαρίου 1904, τὸ ὁποῖον εἶχα τὴν
 εὐτυχῆ ἰδέαν νὰ διοργανώσω μετ' ἄλλων ἀξιολόγων
 συμπολιτῶν μου καί κατὰ τὸ ὁποῖον μοι ἀπεκαλύφθη,
 ὡς ἐν ἀστραπῇ ἢ Ἑλληνοπρεπῆς καί εὐγενῆς ψυχῆ
 τῶν συμπολιτῶν μου, τῶν ὁποῖων τὰ δάκρυα κατὰ τὴν
 ἀξιωμανημόνευτον ἐκείνην ἐσπέραν περισυνέλεξα εἰς τὰ
 ἄδута τῆς ψυχῆς μου ὡς ἄλλους τόσους ἀδάμαντας
 καί μαργαρίτας πρώτου μεγέθους ».

« Τὰ Μακεδονικὰ τραγοῦδια » δὲν ἔχουν ἄλλον
 σκοπὸν, εἰμὴ ν' ἀφυπνίσουν τοὺς σκλάβους ἀδελφούς
 μας, καί διὰ τοῦτο ἠδύναντο νὰ φέρουν ἐπίσης τὸν τί-
 τλον « Τραγοῦδια τῶν σκλάβων ». Ἐὰν ἔχουν καί τὴν
 εὐτυχίαν νὰ τοὺς συγκινήσουν, νὰ τοὺς παρηγορήσουν,
 νὰ ἐμπνεύσουν εἰς αὐτοὺς τὴν ἐλπίδα καλλιτέρας τύχης,
 αἰσιωτέρου μέλλοντος, ὁ Τραγουδιστῆς των ἐπραγμα-
 τοποίησε τὸ ὠραιότερον ὄνειρον τῆς ζωῆς του ».

Ἐκ τῶν 37 ἐν ἑλω τραγοῦδιῶν παραθέτομεν
 ἐνταῦθα τὸ « Μῖσος », τοὺς « Ραγιάδες » καί τὸ « Ἑλλην
 καί Βούλαρος ».

Ἄγαπῃ γλυκεῖα τῆς Πατρίδος,
 Στὰ στήθη μου κρῖψου βαθεῖα,
 Μ' ἐσένα θεᾶ τῆς Ἑλπίδος,
 Κι' ἀναφτε τῆς ἔχτρας φωτιά,
 Ἄγαπῃ γλυκεῖα τῆς Πατρίδος !

ὦρα

Τὸ Μῖσος, τὸ Μῖσος, νὰ ψάλλω
 Τῶν σκλάβων τὸ μαῦρο θεῶ,
 Ποῦ κάνουν τρανὸ καί μεγάλο
 Τὸν κάθε γενναῖο λαό,
 Τὸ Μῖσος, τὸ Μῖσος θὰ ψάλλω.

ὦρα

Τοῦ Μῖσους τὸ πνεῦμα μᾶς δίνει
 Φτεροῦγα τοῦ θάρρους γοργή,
 Καί δύναμι ὁ πόνος μᾶς χύνει
 Στὰ στήθη καί δημιουργεῖ,
 Τὸ Μῖσος τὸ θάρρος μᾶς δίνει.

ὦρα

Καῦμοι, στεναγμοὶ καί μαρτύρια
 Τὸ ἐδύξαζαν μαῦρων αἰῶνων,
 Καί βάσανα ἀνήκουστα μύρια
 Τὸ ἀνέθρεψαν χιλίων ἀγῶνων,
 Καῦμοι, στεναγμοὶ καί μαρτύρια.

ὦρα

Τοῦ Γένους ἐσεῖς οἱ δασκάλοι,
 Βαφτίστε μαῦτὸ τὰ παιδιὰ,
 Ἵαν γίνουν μιὰ μέρα μεγάλοι,
 Νὰ τῶχουν βαθεῖα ὄσπιν καρδιά.
 Τοῦ γένους ἐσεῖς, ὦ δασκάλοι !

ὦρα

Μ' αὐτὸ 'νε γεμάτη ἡ Ἱστορία
 Σὲ κάθε σελίδος γράμμῃ
 Τοῦ Κροῦμμου σαυτῆ τὰ θεοῖα
 Θὰ ὀδῆτε ὅδε κάθε στιγμή,
 Μαῦτὸ 'νε γεμάτη ἡ Ἱστορία.

ὦρα